

Předkládá: Mgr. Jan Mochťák, Česká pirátská strana

Zpracoval(i): Mgr. Jan Mochťák, Česká pirátská strana

Zasedání Zastupitelstva města Prostějova konané dne 21. února 2023

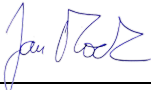

Název materiálu: Zpracování „Koncepce vzdělávací a školské politiky města Prostějova“

Návrh usnesení:

Zastupitelstvo města Prostějova

ukládá

Radě města Prostějova **projednání zpracování „Koncepce vzdělávací a školské politiky města Prostějova“** minimálně ve střednědobém horizontu (3 – 7 let).

Podpisy			
Předkladatel	Mgr. Jan Mochťák Česká pirátská strana	7. 2. 2023	
Zpracovatel (é)	Mgr. Jan Mochťák Česká pirátská strana	7. 2. 2023	

Důvodová zpráva

Zpracování **jednotné strategie rozvoje vzdělávací a školské struktury na území města je nezbytnou podmínkou pro optimální a efektivní řízení vzdělávací politiky stran města.** Statutární město je přímým zřizovatelem školských zařízení, partnerem zařízením zřízeným KÚ OLK či jinou právnickou osobou a dalším mimoškolským subjektům, které v různé míře zajišťují formální či neformální vzdělávání dětem, dospělým i seniorům. V rámci své činnosti vytváří prostor pro řešení, poskytuje dotační podporu, podílí se na řízení, určuje mantinely možného skrze vlastní vyhlášky a další opatření. V perspektivě blízké budoucnosti je zcela zjevné, že jistá aktivnější koordinace a cílený rozvoj vzdělávací soustavy je podmínkou rozvoje města jako takového. Zvláště pak s dopady do dimenzí jako je atraktivita bydlení/života v Prostějově, systému podpory formálních i neformálních vzdělávacích institucí, nabídky zaměstnání s přidanou hodnotou či v kontextu rozvoje průmyslu 4.0, participací zákonných zástupců i žáků/studentů na rozvoji nejen školského prostředí, posilování demokratických hodnot, vytváření prostoru soudržnosti a současně i rovných příležitostí atd.

Plánování rozvoje školského prostředí je nevyhnutelným nástrojem v době, kterou lze charakterizovat slovy jako překotnost, nestálost či třeba nejistota, nestabilita atd. Globální prostředí propojeného světa, akcelerace rozvoje vědy a techniky, vývoj společnosti s jejími migračními trendy (demografickou proměnou skladby obyvatelstva) kladou na procesy plánování 21. století velké nároky. Čím je „doba“ složitěji předvídatelná, tím více se musíme snažit odhadovat další vývoj, abychom dělali méně chyb při řešení celospolečenských otázek. Pokud je vývoj společnosti dynamický, tak i strategické plánování a s ním související strategické řízení školské či vzdělávací politiky v území musí být dynamické a agilní, přičemž však musí mnohem více usilovat o naplňování zvolených vizí či poslání, které představují jistou kotvu v proměnlivém světě kolem. Obecně bychom si tak skrze plánování vzdělávací či školské politiky měli z perspektivy města ujasnit tyto skutečnosti:

- Kde jsme a kam jdeme (zpracování vizí, scénářů a budoucích rozvojových strategií).
- Řídíme a iniciujeme rozvojové impulsy a procesy na území města ve vztahu ke školské politice v kontextu rozvoje dalších oblastí – zaměstnanost, rodinná politika, politika udržitelnosti atd.
- Posilujeme lokální konsensus mezi přímými aktéry rozvoje (státními i nestátními) i veřejností k posílení regionální identity a konkurenceschopnosti vůči ostatním regionům.
- Spojujeme a koordinujeme zdroje z věcného, personálního a organizačního pohledu a přispíváme k vytváření synergických (násobných) efektů.
- Aktivizujeme regionální lidský kapitál a s ním spojené kreativní prostředí.
- Mobilizujeme regionální, komunální a sektorový inovační potenciál.
- Pomáháme přenosu informací.
- Nabízíme a rozvíjíme poradenskou pomoc a pomoc při rozhodování.
- Přinášíme mechanismy a přístupy, které vedou k urovnávání konfliktů a vytváření konsensu na regionální i komunální úrovni (facilitace atd.)
- Realizujeme konkrétní plány, opatření a projekty prostřednictvím projekčního managementu.
- Průběžně vyhodnocujeme a kontrolujeme vynaložené prostředky, revidujeme postupy a cíle

Zjednodušeně bychom měli tedy směřovat k tomu, abychom znali:

- Kde jsme? – Jaký je aktuální stav našeho školské v území? Jaká je kvalita? Odpovídá struktura pedagogických pracovníků potřebám? Jaká je kvantita ve smyslu počtu žáků a studentů, pedagogů v jednotlivých vzdělávacích zařízeních? Atd.
- Kam se chceme dostat? – Jasně a transparentní určení toho, kam se chceme dále rozvíjet? Jaký názor mají na rozvoj pedagogové? Jaký názor a představu mají žáci, studenti či

jejich rodiče? Do jaké míry jsou představy/očekávání reálné a jsou v souladu s rozvojem společnosti jako takové? Atd.

- Jak se tam dostaneme? – Jak nastavíme podporu pedagogů i ředitelů škol? Jaký charakter a profilaci mají mít jednotlivé školy v horizontu dalšího vývoje? Je třeba řešit otázku spádovosti a případné potřeby revize tohoto systému v kontextu rozvoje města, ale i nejbližšího okolí za hranicí města? Jaké finanční zdroje budou pro tyto postupy alokovány, včetně určení potenciálních zdrojů? Jaká role a odpovědnosti budou v tomto určeny přímým i nepřímým subjektům, včetně zaměstnavatelů? Jaký je časová horizont plnění jednotlivých cílů? Jak jsou cíle provázány a jak se doplňují? Atd.
- Jak poznáme, že jsme se tam dostali? – Jak můžeme měřit efektivnost realizovaných aktivit v území? Jak nastavíme sledování dopadů, které se mohou v horizontu několika let propisovat do společenského prostředí na úrovni města? Jakým způsobem nastavíme zpětnou vazbu od významných aktérů – žáci/studenti, rodiče, zaměstnavatelé či další odborné instituce?

Abychom byli v celém procesu úspěšnými, tak nemůžeme být jen „plánovači“, ale musíme být především podporovateli realizace a těmi, kdo dokáže sledovat výsledky, hodnotit je a flexibilně reagovat na proměny potřeb. Sestavený dokument sám o sobě není nijakou spásou rozvoje školské či vzdělávací politiky v území města. Podstatným přínosem je vytvořený prostor nejen pro řízení a plánování, ale především pro aktivizaci těch, kteří jsou již nyní odpovědnými aktéry či těch, kteří doposud v této roli „přešlapují“.

Aspekty následného monitoringu a evaluace systému řízení vzdělávací a školské politiky pak můžeme hledat v níže zmíněných oblastech. Obecně o všech jmenovaných skutečnostech platí, že právě tyto parametry nám dávají zpětnou vazbu o tom, jak jsme úspěšní a co je třeba měnit, abychom dosahovali vytyčených cílů. Současně jsou to informace, které je nezbytné transparentně předávat veřejnosti, protože ta je nejen objektem, ale také významným aktivním subjektem. Konkrétními oblastmi hodnocení mohou být:

- Finanční náročnost.
- Efektivita (dopadovost).
- Poměr přínosů a nákladů.
- Možnosti/reálnost realizace.
- Míra rizik (vnitřní/vnější).
- Legislativní prostředí na úrovni města.
- Počet nebo významnost a velikost cílových skupin, jež mají přínos (újmu) z realizace.
- Míra zapojení dalších aktérů, včetně participace veřejnosti.
- Soulad s významnými strategicko-koncepčními směry na úrovni národní (Strategie vzdělávací politiky ČR do roku 2030+), regionální (Krajský akční plán rozvoje vzdělávání) či lokální (Strategický plán Prostějov 2022 -2035, Místní akční plán vzdělávání pro území ORP).
- Počet a typologie potřebných aktérů pro realizaci – kvalita/kvantita.

Příklady, kde to už funguje a odpovědná města řídí vzdělávací a školskou politiku v území:

- Rožnov pod Radhoštěm - https://www.dataplan.info/img_upload/7bdb1584e3b8a53d337518d988763f8d/strategie-vzdelavani-mesta-roznov-pod-radhostem-2030.pdf
- Ostrava - <https://talentova.cz/projekty-mesta/strategie-vzdelavani/>
- Pardubice - <https://pardubickeskolstvi.cz/strategie>

A v neposlední řadě odkaz na Strategii vzdělávací politiky ČR do roku 2030+, která aktivní roli obcí vyzdvihuje právě v kontextu soustředěného řízení a posilování kvality:

<https://www.msmt.cz/vzdelavani/skolstvi-v-cr/strategie-2030>